

ELS VERBS

VALENCIANS

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport

ÍNDEX

PRÒLEG.....	9	Haver.....	67
I. MODELS DE CONJUGACIÓ REGULARS		Imprimir.....	68
Cantar.....	13	Jaure.....	69
Batre.....	14	Lluir.....	70
Témer.....	15	Malvendre.....	71
Servir.....	16	Mantenir.....	72
Dormir.....	17	Matar.....	73
II. MODELS DE CONJUGACIÓ IRREGULARS		Menjar.....	74
Acudir.....	21	Mentir.....	75
Adequar.....	22	Metre.....	76
Afegir.....	23	Moldre.....	77
Agrair.....	24	Morir.....	78
Anar.....	25	Nàixer.....	79
Aparéixer.....	26	Obrir.....	80
Argüir.....	27	Oir.....	81
Beure.....	28	Omplir.....	82
Cabre.....	29	Pagar.....	83
Caldre.....	30	Pèixer.....	84
Canviar.....	31	Perdre.....	85
Caure.....	32	Pertànyer.....	86
Cloure.....	33	Poder.....	87
Cobrir.....	34	Prendre.....	88
Collir.....	35	Prevenir.....	89
Començar.....	36	Prometre.....	90
Complaire.....	37	Pudir.....	91
Complir.....	38	Raure.....	92
Confondre.....	39	Rebre.....	93
Convenir.....	40	Reeixir.....	94
Córrer.....	41	Renyir.....	95
Cosir.....	42	Resoldre.....	96
Coure.....	43	Respondre.....	97
Créixer.....	44	Revenir.....	98
Creure.....	45	Riure.....	99
Cruixir.....	46	Romandre.....	100
Dar.....	47	Saber.....	101
Descosir.....	48	Ser.....	102
Desfer.....	49	Seure.....	103
Desmaiar.....	50	Sotaiguar.....	104
Dir.....	51	Tancar.....	105
Donar.....	52	Teixir.....	106
Dur.....	53	Tenir.....	107
Eixir.....	54	Tòrcer.....	108
Empényer.....	55	Tossir.....	109
Engolir.....	56	Traure.....	110
Entendre.....	57	Valer.....	111
Escriure.....	58	Vèncer.....	112
Estar.....	59	Vendre.....	113
Estrényer.....	60	Venir.....	114
Evacuar.....	61	Vestir.....	115
Excloure.....	62	Veure.....	116
Fer.....	63	Viure.....	117
Fondre.....	64	Voler.....	118
Fugir.....	65	III. ÍNDEX ALFABÈTIC DE VERBS.....	119
Haure.....	66	IV. GLOSSARI.....	155

PRÒLEG

La flexió morfològica dels verbs característica de les llengües romàniques ha donat lloc a una gran varietat formal. Però aquest elevat grau de polimorfisme ha xocat amb les exigències normatives, que sempre busquen de dotar de cohesió l'estructura de la llengua. És per això que el verb ha constituït un objecte fonamental en la preocupació dels lingüistes.

Durant l'època medieval, gràcies a l'activitat de la Cancelleria Reial i l'Escrivania de la ciutat de València, es va arribar a assolir una gran uniformitat en l'ús de la morfologia verbal de la llengua. Del segle XVI al XIX, el decaïment del conreu literari, així com la pèrdua de l'oficialitat a partir del XVIII, van afavorir la diversitat formal en la flexió verbal. La Renaixença, al segle XIX, en recuperar la llengua com a mitjà d'expressió literària, hi va restablir certes pautes uniformadores. Al començament del segle XX, el pare Fullana va fer importants estudis descriptius de la realitat lingüística del moment; però foren gramàtics posteriors, com ara Josep Giner i Marco, Manuel Sanchis Guarner i Carles Salvador els qui van assentar les bases sobre les quals es fonamenten les propostes normatives del valencià actual. Culminant aquests esforços, Enric Valor, amb *La flexió verbal*, va establir unes solucions que han tingut una plena acceptació entre els escriptors actuals.

Aquesta obra és, sens dubte, filla de tots els precedents esmentats. El focus d'atenció, però, s'ha centrat en el registre estàndard. Les noves necessitats lingüístiques dels mitjans de comunicació, les exigències del sistema educatiu i els requeriments dels escriptors actuals han reclamat, en alguns punts, un canvi de preferències respecte a les solucions que podien considerar-se més satisfactòries per als nous àmbits d'ús. En qualsevol dels casos, un dels objectius que més afanyosament s'ha perseguit en aquesta obra és el de marcar ben clarament el grau d'adequació de cada solució a cada context. De manera que, en nota a peu de pàgina, s'han recollit les diverses formes que poden sentir-se col·loquialment (agrupades segons que siguin plenament acceptables, tolerables en registres poc formals o vulgarismes i castellanismes incorrectes), o bé aquelles altres que són pròpies només de registres molt formals.

És per això que l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana valora molt positivament l'esforç d'investigació i d'adequació a unes necessitats socials que representa aquesta obra i, doncs, la considera de molta utilitat.

I. Models de conjugació regulars

1 CANTAR

INDICATIU

PRESENT	PERFET	IMPERFET	PLUSQUAMPERFET
1 cante ¹	he cantat	cantava	havia cantat
2 cantes	has cantat	cantaves	havies cantat
3 canta	ha cantat	cantava	havia cantat
4 cantem	hem cantat	cantàvem	haviem cantat
5 canteu	heu cantat	cantàveu	havíeu cantat
6 canten	han cantat	cantaven	havien cantat
PASSAT SIMPLE	PASSAT ANTERIOR	PASSAT PERIFRÀSTIC	PASSAT ANTERIOR PERIFRÀSTIC
1 cantí	haguí cantat	vaig cantar	vaig haver cantat
2 cantares	hagueres cantat	vas cantar	vas haver cantat
3 cantà	hagué cantat	va cantar	va haver cantat
4 cantàrem	haguérem cantat	vam cantar	vam haver cantat
5 cantàreu	haguéreu cantat	vau cantar	vau haver cantat
6 cantaren	hagueren cantat	van cantar	van haver cantat
FUTUR	FUTUR PERFET	CONDICIONAL	CONDICIONAL PERFET
1 cantaré	hauré cantat	cantaria	hauria cantat
2 cantaràs	hauràs cantat	cantaries	hauries cantat
3 cantarà	haurà cantat	cantaria	hauria cantat
4 cantarem	haurem cantat	cantaríem	hauríem cantat
5 cantareu	haureu cantat	cantaríeu	hauríeu cantat
6 cantaran	hauran cantat	cantarien	haurien cantat

SUBJUNTIU

PRESENT	PERFET	IMPERFET ²	PLUSQUAMPERFET
1 cante	haja cantat	cantara/cantés	haguera/-és cantat
2 cantes	hages cantat	cantares/cantesses	hagueres/-esses cantat
3 cante	haja cantat	cantara/cantés	haguera/-és cantat
4 cantem	hàgem cantat	cantàrem/cantéssem	haguérem/-éssem cantat
5 canteu	hàgeu cantat	cantàreu/cantésseu	haguéreu/-ésseu cantat
6 canten	hagen cantat	cantaren/cantessen	hagueren/-essen cantat
IMPERATIU	PARTICIPI	INFINITIU	GERUNDI
2 canta	cantat	SIMPLE	SIMPLE
3 cante	cantada	cantar	cantant
4 cantem			
5 canteu	cantats	COMPOST	COMPOST
6 canten	cantades	haver cantat	havent cantat

¹ També és admissible la forma *canto*, usada en alguns parlars.

² En registres molt formals també són admissibles les formes 1 *cantàs*, 2 *cantasses*, 3 *cantàs*, 4 *cantàssem*, 5 *cantàsseu*, 6 *cantassen*.

2 BATRE

INDICATIU

PRESENT	PERFET	IMPERFET	PLUSQUAMPERFET
1 bat ¹	he batut	batia	havia batut
2 bats	has batut	baties	havies batut
3 bat	ha batut	batia	havia batut
4 batem	hem batut	batíem	haviem batut
5 bateu	heu batut	batíeu	havíeu batut
6 baten	han batut	batien	havien batut
PASSAT SIMPLE	PASSAT ANTERIOR	PASSAT PERIFRÀSTIC	PASSAT ANTERIOR PERIFRÀSTIC
1 batí	haguí batut	vaig batre	vaig haver batut
2 bateres	hagueres batut	vas batre	vas haver batut
3 baté	hagué batut	va batre	va haver batut
4 batérem	haguérem batut	vam batre	vam haver batut
5 batéreu	haguéreu batut	vau batre	vau haver batut
6 bateren	hagueren batut	van batre	van haver batut
FUTUR	FUTUR PERFET	CONDICIONAL	CONDICIONAL PERFET
1 batré	hauré batut	batria	hauria batut
2 batràs	hauràs batut	batries	hauries batut
3 batrà	haurà batut	batria	hauria batut
4 batrem	haurem batut	batríem	hauríem batut
5 batreu	haureu batut	batríeu	hauríeu batut
6 batran	hauran batut	batrien	haurien batut

SUBJUNTIU

PRESENT	PERFET	IMPERFET	PLUSQUAMPERFET
1 bata	haja batut	batera/batés	haguera/-és batut
2 bates	hages batut	bateres/batesses	hagueres/-esses batut
3 bata	haja batut	batera/batés	haguera/-és batut
4 batem	hàgem batut	batérem/batéssem	haguérem/-éssem batut
5 bateu	hàgeu batut	batéreu/batésseu	haguéreu/-ésseu batut
6 baten	hagen batut	bateren/batessen	hagueren/-essen batut
IMPERATIU	PARTICIPI	INFINITIU	GERUNDI
2 bat	batut	SIMPLE	SIMPLE
3 bata	batuda	batre	batent
4 batem			
5 bateu	batuts	COMPOST	COMPOST
6 baten	batudes	haver batut	havent batut

¹ També és admissible la forma *bato*, usada en alguns parlars.

3 TÈMER

INDICATIU

PRESENT	PERFET	IMPERFET	PLUSQUAMPERFET
1 tem ¹	he temut	temia	havia temut
2 tems	has temut	temies	havies temut
3 tem	ha temut	temia	havia temut
4 temem	hem temut	temíem	haviem temut
5 temeü	heu temut	temiéu	havieü temut
6 temen	han temut	temien	havien temut
PASSAT SIMPLE	PASSAT ANTERIOR	PASSAT PERIFRÀSTIC	PASSAT ANTERIOR PERIFRÀSTIC
1 temí	haguí temut	vaig témer	vaig haver temut
2 temers	hagueres temut	vas témer	vas haver temut
3 temé	hagué temut	va témer	va haver temut
4 temérem	haguérem temut	vam témer	vam haver temut
5 teméreu	haguéreu temut	vau témer	vau haver temut
6 temeren	hagueren temut	van témer	van haver temut
FUTUR	FUTUR PERFET	CONDICIONAL	CONDICIONAL PERFET
1 temeré	hauré temut	temeria	hauria temut
2 temeràs	hauràs temut	temeries	hauries temut
3 temerà	haurà temut	temeria	hauria temut
4 temerem	haurem temut	temeriem	hauriem temut
5 temereü	haureu temut	temeriéu	haurieü temut
6 temeran	hauran temut	temerien	haurien temut

SUBJUNTIU

PRESENT	PERFET	IMPERFET	PLUSQUAMPERFET
1 tema	haja temut	temera/temés	haguera/-és temut
2 temes	hages temut	temeres/temesses	hagueres/-esses temut
3 tema	haja temut	temera/temés	haguera/-és temut
4 temem	hagem temut	temérem/teméssem	haguérem/-éssem temut
5 temeü	hageu temut	teméreu/temésseu	haguéreu/-ésseu temut
6 temen	hagen temut	temeren/temessen	hagueren/-essen temut
IMPERATIU	PARTICIPI	INFINITIU	GERUNDI
2 tem	temut	SIMPLE	SIMPLE
3 tema	temuda	témer	tement
4 temem			
5 temeü	temuts	COMPOST	COMPOST
6 temen	temudes	haver temut	havent temut

¹ També és admissible la forma *temo*, usada en alguns parlars.

4 SERVIR

INDICATIU

PRESENT	PERFET	IMPERFET	PLUSQUAMPERFET
1 servisc ¹	he servit	servia	havia servit
2 serveixes/servixes	has servit	servies	havies servit
3 serveix/servix	ha servit	servia	havia servit
4 servim	hem servit	servíem	haviem servit
5 serviu	heu servit	servíeu	havíeu servit
6 serveixen/servixen	han servit	servien	havien servit
PASSAT SIMPLE	PASSAT ANTERIOR	PASSAT PERIFRÀSTIC	PASSAT ANTERIOR PERIFRÀSTIC
1 serví	haguí servit	vaig servir	vaig haver servit
2 servires	hagueres servit	vas servir	vas haver servit
3 serví	hagué servit	va servir	va haver servit
4 servírem	haguérem servit	vam servir	vam haver servit
5 servíreu	haguéreu servit	vau servir	vau haver servit
6 serviren	hagueren servit	van servir	van haver servit
FUTUR	FUTUR PERFET	CONDICIONAL	CONDICIONAL PERFET
1 serviré	hauré servit	serviria	hauria servit
2 serviràs	hauràs servit	serviries	hauries servit
3 servirà	haurà servit	serviria	hauria servit
4 servirem	haurèm servit	serviríem	hauríem servit
5 servíreu	hauréu servit	serviríeu	hauríeu servit
6 serviran	hauran servit	servirien	haurien servit

SUBJUNTIU

PRESENT ²	PERFET	IMPERFET	PLUSQUAMPERFET
1 servisca	haja servit	servira/servís	haguera/-és servit
2 servisques	hages servit	servires/servisses	hagueres/-esses servit
3 servisca	haja servit	servira/servís	haguera/-és servit
4 servim	hàgem servit	servírem/servíssem	haguérem/-éssem servit
5 serviu	hàgeu servit	servíreu/servísseu	haguéreu/-ésseu servit
6 servisquen	hagen servit	serviren/servissen	hagueren/-essen servit
IMPERATIU ³	PARTICIPI	INFINITIU	GERUNDI
2 serveix/servix	servit	SIMPLE	SIMPLE
3 servisca	servida	servir	servint
4 servim			
5 serviu	servits	COMPOST	COMPOST
6 servisquen	servides	haver servit	havent servit

¹ També són admissibles les formes *serveixo/servixo*, usades en alguns parlars. En registres molt formals també és admissible la forma *servesc*.

² En registres molt formals també són admissibles les formes 1 *servesca*, 2 *servesques*, 3 *servesca*, 6 *servesquen*.

³ En registres molt formals també són admissibles les formes 3 *servesca*, 6 *servesquen*.

5 DORMIR

INDICATIU

PRESENT	PERFET	IMPERFET	PLUSQUAMPERFET
1 dorm ¹	he dormit	dormia	havia dormit
2 dorms	has dormit	dormies	havies dormit
3 dorm	ha dormit	dormia	havia dormit
4 dormim	hem dormit	dormíem	haviem dormit
5 dormiu	heu dormit	dormíeu	havíeu dormit
6 dormen	han dormit	dormien	havien dormit
PASSAT SIMPLE	PASSAT ANTERIOR	PASSAT PERIFRÀSTIC	PASSAT ANTERIOR PERIFRÀSTIC
1 dormí	haguí dormit	vaig dormir	vaig haver dormit
2 dormires	hagueres dormit	vas dormir	vas haver dormit
3 dormí	hagué dormit	va dormir	va haver dormit
4 dormírem	haguérem dormit	vam dormir	vam haver dormit
5 dormíreu	haguéreu dormit	vau dormir	vau haver dormit
6 dormiren	hagueren dormit	van dormir	van haver dormit
FUTUR	FUTUR PERFET	CONDICIONAL	CONDICIONAL PERFET
1 dormiré	hauré dormit	dormiria	hauria dormit
2 dormiràs	hauràs dormit	dormiries	hauries dormit
3 dormirà	haurà dormit	dormiria	hauria dormit
4 dormirèm	haurèm dormit	dormiríem	hauríem dormit
5 dormiréu	hauréu dormit	dormiríeu	hauríeu dormit
6 dormiran	hauran dormit	dormirien	haurien dormit

SUBJUNTIU

PRESENT ²	PERFET	IMPERFET	PLUSQUAMPERFET
1 dorma	haja dormit	dormira/dormís	haguera/-és dormit
2 dormes	hages dormit	dormires/dormisses	hagueres/-esses dormit
3 dorma	haja dormit	dormira/dormís	haguera/-és dormit
4 dormim	hàgem dormit	dormírem/dormíssem	haguérem/-éssem dormit
5 dormiu	hàgeu dormit	dormíreu/dormísseu	haguéreu/-ésseu dormit
6 dormen	hàgen dormit	dormiren/dormissen	hagueren/-essen dormit
IMPERATIU ³	PARTICIPI	INFINITIU	GERUNDI
2 dorm	dormit	SIMPLE	SIMPLE
3 dorma	dormida	dormir	dormint
4 dormim			
5 dormiu	dormits	COMPOST	COMPOST
6 dormen	dormides	haver dormit	havent dormit

¹ També és admissible la forma *dormo*, usada en alguns parlars. La forma col·loquial *dorc* no és normativa.

² Les formes col·loquials 1 *dorga*, 2 *dorgues*, 3 *dorga*, 6 *dorguen* no són normatives.

³ Les formes col·loquials 3 *dorga*, 6 *dorguen* no són normatives.